

Arbeidet på Sigdal ungdomsskole i forhold til Opplæringslovens §9a

I §9a i Opplæringsloven står det: ”*Alle elever i grunnskoler og videregående skoler har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring.*”

Alle som er en del av skolen, både elever, foresatte og de som jobber der, må ta ansvar for å oppfylle målene i §9a, men skolen har et særlig ansvar i dette arbeidet. På Sigdal ungdomsskole er dette derfor en viktig del av skolens holdning og praksis. Holdninger og tiltak er innarbeidet over lang tid og er synlig i form av interne vedtak, regler, handlingsnormer, instruksjoner og ikke minst opparbeidet praksis. Arbeidet kan i hovedsak deles inn i **forebygging, avdekking og håndtering**. Alle de tre områdene er, på hver sin måte, viktige for å skape et godt psykososialt arbeidsmiljø for elevene på skolen. I det følgende er det skissert noen av de tingene vi på Sigdal ungdomsskole pr. i dag etterstreber for å ivareta dette:

FOREBYGGENDE ARBEID

- 1) Skape et godt klassemiljø
 - a) Trygge rutiner ved overgang fra barneskolene til ungdomsskolen (egen plan)
 - b) Oppstart i 8.klasse med sammenristingsopplegg av forskjellige slag
 - c) Overnattingsturer hver høst på alle trinn for å bedre klassemiljøet
 - d) Klasseregler for hvordan vi er mot hverandre i alle klasser ved oppstart hver høst
 - e) Aktiv bruk av klassens time, der man kan ta opp klassemiljøet, konflikter, osv.
 - f) Klassemiljøturer på våren
- 2) Organiserte arbeidsmiljøtiltak for skolen
 - a) Skolemiljøutvalg der man har spesielt fokus på elevenes arbeidsmiljø
 - b) Eget prosjekt for å involvere elevene mer i det som bestemmes på skolen
 - c) Lokal arbeidsmiljøundersøkelse (som supplement til Elevundersøkelsen) utarbeidet av rektor og elevrådet, som skal sette fokus på alle sider av elevenes arbeidsmiljø. Undersøkelsen er bearbeidet av elevrådet og rektor. Tiltak bestemt (se vedlegg) Utføres av lærerne (læringsmiljø) og elevene gjennom elevrådet (fysiske og organisatoriske forhold for å bedre miljøet).
 - d) Egne arbeidsmiljøundersøkelser i utvalgte klasser (3).
 - e) Systematiske klassemiljøtiltak i utvalgte klasser (3).
- 3) Miljøskapende tiltak gjennom tilrettelegging av det fysiske arbeidsmiljøet og skolens organisering
 - a) Tilrettelegging av skolens inneområder for elevene (trinntilhørighet, skjerming av klasserom, sittegrupper, m.m. i hall)
 - b) Tilrettelagte uteområder med mulighet for mange aktiviteter og mulighet for å låne utstyr til aktiviteter (baller, racketer, osv.)
 - c) Elevkantiner der elever kan være sammen og spise maten sin. Gratis frukt og salg av drikke (og i noen tilfeller) noe å spise

- 4) Andre miljøskapende tiltak som skolen har satt i verk siste tre år
 - a) Skoleball
 - b) Foreldrefest
 - c) Juletrekonkurranse (klassene dekorerer klasserommene sine i tiden før jul)
 - d) Felles juleavslutning i gymsalen med grøt og konkurranser
 - e) Bandgruppe etter skoletid (utvalgte elever)
 - f) Leksehjelp etter skoletid
 - g) Tilbud om snekring en dag i uka (initiativ fra en lærer i år – utvalgte elever)
 - h) Internasjonalt samarbeidsprosjekt i 9. og 10.klasse

AVDEKKING AV UØNSKET ATFERD/MOBBING

- 1) Klare regler og holdninger blant skolens ansatte om hva som er ønsket/uønsket atferd, og retningslinjer for hva man skal gjøre når man ser noe man ikke liker
 - a) Klar holdning hos ledelsen til hvordan man skal forholde seg til negativ atferd
 - b) Alle ansatte kjenner til meldeplikten og hva de skal gjøre hvis elever blir plaget/mobbet
 - c) Jevnlige fellesmøter der atferdsproblemer/mobbing drøftes og man blir enig om ansvar, handling, og tiltak som skal settes i verk
 - d) Inspeksjonsordning
- 2) Klare regler og holdninger blant elevene på hva som er ønsket/uønsket atferd.
 - a) Informasjonsmøte med alle 7.klasseelever før oppstart på ungdomsskolen, der man gjennomgår skolens forventninger til respekt, omsorg og ansvar (ROA). Informasjon om hvor viktig det er at elever melder ifra hvis de ser at endre blir plaget/mobbet
 - b) Jevnlige samtaler i alle klasser - årlig gjennomgang av skolens ordensregler - klasseregler
 - c) Undervisningen i klassen der læreren daglig viser sine holdninger og godt lederskap
 - d) Inspeksjon som understøtter dette (lærere griper inn eller påtaler uønsket atferd)
 - e) Elevene kjenner til sin plikt om å melde til voksne fra hvis noen blir plaget/mobbet
- 3) Samarbeid med foresatte
 - a) Informasjonsmøte med foreldre før oppstart på ungdomsskolen der man understreker plikten til å melde fra hvis man hører om elever som opplever negativ atferd på skolen og der man avliver myten om at ”alt blir verre hvis man sier ifra”
 - b) Tett og godt samarbeid med foresatte (på alle nivåer)

HANDLINGER FOR Å STOPPE UØNSKET ATFERD/MOBBING

- 1) Ansvarliggjøring av den enkelte (alle) i saker som dreier seg om uønsket atferd
- 2) Klare retningslinjer (instrukser) for hvordan man skal gripe inn når man ser/hører om uønsket atferd/mobbing, og for hva man skal gjøre videre i alvorlige saker (se vedlegg ”Konsekvensstigen” og ”Instruks for arbeid med atferdsproblemer....”)
- 3) Ledelsen skal være sentral i alle alvorlige saker. Rektor eller hans stedfortreder koordinerer alle slike saker, men spiller på andre som er en del av skolens virksomhet når planer skal utformes, enkeltvedtak fattes og tiltak skal iverksettes. Hovedsamarbeidspartnere i dette arbeidet kan være: Kontaktlærer, andre ansatte, helsesøster, FAU, tverrfaglig team, PPT, skolesjef, politiet, m.fl.
- 4) Informasjon skal gis så raskt som mulig til alle berørte parter. Dette gjelder særlig foresatte til de elevene som er involvert. Disse bør ha beskjed samme dag som problemet er avdekket.